

МОТИВИ

към Закон за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители

Законът за подпомагане на земеделските производители /ЗПЗП/ е рамков закон за прилагане на механизмите на Общата селскостопанска политика /ОСП/ в България. Законът урежда изграждането и функционирането на Разплащателна агенция и Интегрирана система за администриране и контрол /ИСАК/, както и основните въпроси, свързани с прилагането на схемите за директни плащания. Той определя структурите в България, които са оторизирани да прилагат мерките и дейностите, включени в ОСП и очертава тяхната компетентност. Законът урежда някои процедури, които регламентите на ЕС предвиждат да бъдат определени на национално ниво и дава задължителна сила на изборът, който България е направила, относно прилагането на схемите за директни плащания. С него се създават правни основания за издаването на наредби по схемите и мерките, включени в ОСП и представя на българските земеделски стопани възможностите, които имат за участие в тях.

В рамките на Европейския съюз (ЕС) беше извършена реформа на Общата селскостопанска политика (ОСП). Това налага въвеждането на промени и прилагането на многопластовата структура на директните плащания в Република България за периода 2015-2020 г. Във връзка с новата ОСП беше създадена Програма за развитие на селските райони за периода 2015-2020 г. Измененията в Закона за подпомагане на земеделските производители трябва да бъдат извършени във връзка с горепосоченото и поради следните конкретни **причини**:

1. Новите схеми за директни плащания в страната ще бъдат приложени като се отчитат общите задължения съгласно Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета и прилагащите регламенти и в същото време инструментите и начините на прилагане ще отразяват в максимална степен националните особености и приоритети в сферата на земеделието. На 1 август 2014г. България официално уведоми Европейската комисия за основните национални решения, свързани с прилагането на схемите за директни плащания, които бяха взети в условията на широка дискусия, публичност и прозрачност, с участието на представители на държавните органи, всички браншови организации и земеделската наука в страната. В тази връзка трябва да се създадат основни правила за въвеждането на схемите, изискванията и конкретните национални решения за директните плащания.

2. През 2014 г. започна нов програмен период и за политиката за развитие на селските райони, което изисква допълване на Закона за подпомагане на земеделските производители и включване на разпоредби, регламентиращи реда за изготвяне, одобрение и прилагане на Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020. Затова трябва да се включат разпоредби, регламентиращи реда за изготвяне, одобрение и прилагане на Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020.

3. В съответствие с изискванията на законодателството на ЕС трябва да се уреди създаването на Система за съвети в земеделието, която включва както Националната служба за съвети в земеделието, така и другите лица, които предоставят съвети на земеделските стопани. Необходимо е създаване и поддържане в Министерството на земеделието и храните на база данни за лицата, които предоставят такива съвети и да

бъдат определени въпросите, по които предоставя съвети Националната служба за съвети в земеделието, и по които са длъжни да предоставят съвети другите лица

4. Трябва да се създаде общо правно основание министърът на земеделието и храните да издава наредби по прилагане на регламенти на Европейския съюз в областта на Общата селскостопанска политика. То ще даде възможност министърът на земеделието и храните да издаде наредба за прилагането на всеки нов регламент на ЕС, без да е нужно да се изменя закона и да се създава изрично правно основание за издаване на наредбата. Това ще позволи бърза реакция при приемане на новите регламенти, свързани с реформата на ОСП.

5. Трябва да бъдат отменени вече неактуални текстове, свързани с държавна интервенция на пазара на земеделска продукция, тъй като тези пазарни мерки се прилагат на ниво ЕС. Да се заличат текстове свързани с внасянето на несъществуващи приходи в бюджета на фонда и да се въведат специални разпоредби, които да отразяват съдебната практика във връзка с делегирането на правомощия и публикуването на данни на бенефициенти.

6. С цел оптимизиране на процеса по привеждане на държавната помощ „Намалена акцизна ставка върху газьола, използван при първично селскостопанско производство чрез използване на система от ваучери за гориво” през период 2015 – 2020 г. в действие съгласно новото законодателство и пренотифицирането ѝ за периода 2015-2020 г. е налице необходимост от промяна в текстовете на закона, касаещи нейното прилагане. Промените се налагат предвид необходимостта от прецизиране на нормите, така че да се подобрят процедурите и взаимодействието между страните в процеса, а също така да се избегнат злоупотребите при предоставянето на невярна информация, което би възпрепятствало целесъобразното ползване на помощта.

Изменението и допълнението на Закона за подпомагане на земеделските производители е насочено към постигане на следните **цели**:

- Въвеждането на схемите, изискванията и конкретните национални решения, които да подпомогнат развитието на сектор „Земеделие” .
- По-справедливо и по-добро насочване на плащанията като се приложат определени инструменти на политиката като използване на Схемата за преразпределително плащане, въвеждане на прогресивно намаление на плащанията и използване на дефиницията за активен фермер.
- Подпомагането на уязвими и приоритетни сектори и генерирането на по-голяма добавена стойност в сектора посредством прилагане на Схеми за обвързана с производството директна подкрепа, използване на възможността за национално финансиране по Схемите за преходна национална помощ и въвеждането на специално плащане за памук.
- Опростяване на изискванията и достигането на подпомагането до повече земеделски стопани, които имат нужда от него, чрез продължаване на прилагането на Схемата за единно плащане на площ (СЕПП) до 2020 г. и въвеждане на Схемата за дребни земеделски стопани.
- Подобряване на възрастовата структура на заетите в земеделието чрез прилагането на Схемата за плащане за млади земеделски стопани, които започват своята селскостопанска дейност.
- Повишаване на приноса на земеделието в поддържането на екологичния баланс на територията на България чрез прилагането на плащане за земеделски стопани,

които спазват селскостопански практики благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания).

- Създаване на регламентиран ред за изготвяне, одобрение и прилагане на Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020.
- Създаване на Система за съвети в земеделието, в съответствие с действащото европейско законодателство.
- Намаляване на административната тежест и на административните разходи при прилагане на схемите и мерките за подпомагане.
- Навременно осигуряване на ясна и максимално опростена правна уредба на схемите и мерките за подпомагане, достъпна за земеделските стопани.
- Оптимизиране на процеса по привеждане на държавната помощ „Намалена акцизна ставка върху газьола, използван при първично селскостопанско производство чрез използване на система от ваучери за гориво” в действие

В Закона за подпомагане на земеделските производители са предвидени следните по-важни изменения и допълнения:

В глава първа „Общи положения” се създава нов **чл. 2д**, който установява начина на определяне на Управляващия орган на ПРСР за периода 2014-2020. Създават се и други текстове, свързани с прилагането на Програма за развитие на селските райони за същия период. В глава първа **чл.9б** дава правно основание на министъра на земеделието и храните да издава наредби по прилагане на регламентите на ЕС в областта на ОСП. В **чл.10** е уредено създаването на Система за съвети в земеделието и са изменени функциите на НССЗ. В глава втора се създават специални разпоредби, която отразяват съдебната практика във връзка с делегирането на правомощия и публикуването на данни за бенефициенти. Към функциите на Управителния съвет (УС) на ДФЗ, в **чл. 19** се добавя нова **алинея 4**, която указва, че решенията на УС на ДФЗ трябва се публикуват на страницата на ДФЗ и МЗХ в съответствие с правилата на законодателството на ЕС за прозрачност. В глава трета в **чл. 33, ал. 3**, се добавя нова **т. 3**, която дава възможност в Системата за идентификация на земеделски парцели (СИЗП) да се включат други цифрови географски и атрибутивни данни, от значение за администрирането на различните схеми и мерки за подпомагане, вкл. специализиран слой "Площи в добро земеделско състояние". Наименованието на **глава четвърта** се променя и от „Схемата за единно плащане на площ” става „ Прилагане на схемите за директни плащания”. Създават се нови **членове 38а, 38б, 38в, 43а и 47а**. В **чл.38а** изчерпателно са изброени всички схеми за директни плащания, приложими в България за периода 2015-2020г., упомената е възможността за прилагане схемата за преходна национална помощ, посочено също така приложимото европейско законодателство за директно подпомагане, а в **ал.4** и се дава правното основание на министъра на земеделието и храните да издаде наредба, с която да определи специфичните условия за прилагане на схемите за директни плащания. В **чл.38б** са заложили изискванията, които трябва да покриват физическите и юридически лице, за да отговарят на определението за активен фермер, допълването на негативния списък от чл.9 на Регламент 1307/2013 е израз на национално решение, което България нотифицира до ЕК на 1 август 2014г.. Член **38в** определя минималните изисквания за получаване на подпомагане по всички схеми за директни плащания.. Измененията в **чл. 43** са свързани с приетото национално решение за прилагане на намаления на плащанията, които се отпускат на земеделски стопани по Схемата за единно плащане на площ В **чл. 43а** е

предвидена възможност земеделските стопани, които имат право на плащане по Схемата за единно плащане на площ, да получават подпомагане и по схемата за преразпределително плащане. **Чл. 45** дава правната рамка за прилагане на схемата за млади земеделски стопани. Промяната на текстовете в **чл. 46** се дължи на нотифицираното до ЕК национално решение на България да прилага Схемите за обвързано с производството подпомагане. **Чл. 47а** установява прилагането на напълно нова за България схема - специалното плащане за културата памук.

В **чл.47в** и **чл.47е** е направена промяна, която обезпечава достоверността на предоставената информация. В **чл.47ж** е предвидено сроковете свързани с предоставянето на ваучери, да се определят със заповед на министъра на земеделието и храните.

С прилагането на измененията и допълненията на Закона за подпомагане на земеделските производители се очаква да бъдат постигнати следните **резултати**:

1. Успешно прилагане на схемите за директни плащания в периода 2015-2020 г.
2. Успешно изготвяне, одобрение и прилагане на ПРСР в периода 2014-2020г.
3. Максимално усвояване на финансовия пакет на страната за директни плащания и развитие на селските райони.
4. Повишаване на конкурентоспособността на земеделското производство в страната и на доходите на земеделските производители.
5. Оптимизиране работата на институциите (МЗХ, ДФЗ, НССЗ), ангажирани с прилагането на схемите и мерките на ОСП, чрез синхронизацията на закона с действащото европейско законодателство.
6. Подобряване процедурите и взаимодействието между страните в процеса по отпускане на държавна помощ и недопускане на злоупотреби при предоставянето на информация, което би възпрепятствало целесъобразното ползване на помощта.